

Контрольовані іноземні компанії: нагадуємо про обов'язок подати повний звіт до 31 грудня 2025 року

Відповідно до підпункту 392.5.4 пункту 392.5 статті 392 Податкового кодексу України, всі контролюючі особи, які подали скорочений звіт про контрольовані іноземні компанії за 2024 рік, зобов'язані подати повний звіт про КІК до 31 грудня 2025 року.

Це стосується фізичних осіб та українських компаній, які у 2025 році обрали право подати скорочену форму звітності за 2024 рік.

Що врахувати під час подання повного звіту

Повний звіт має містити детальну фінансову інформацію про діяльність контрольованої іноземної компанії, включаючи:

- дохід;
- фінансовий результат
- операції з пов'язаними особами-нерезидентами
- структуру корпоративних прав
- підтверджуючі документи (фінансова звітність)

Чи потрібно подавати уточнюючу

декларацію

Якщо після складання повного звіту виявляється, що **загальний оподатковуваний дохід або об'єкт оподаткування** контролюючої особи збільшується, така особа повинна подати **уточнюючу декларацію про майновий стан і доходи** або **податкову декларацію з податку на прибуток підприємств**.

Важлива норма: **штрафи та пеня у цьому випадку не застосовуються**. Тобто уточнення, зроблені на підставі повного звіту КІК, не тягнуть за собою фінансових санкцій.

Контролючим особам варто не відкладати підготовку повного звіту КІК, оскільки обсяг інформації та документів є суттєвим. Завчасна підготовка дозволить уникнути ризиків помилок та забезпечити подання достовірної інформації без стресу до завершення грудня 2025 року.

Клієнти Компанії Вікторія завжди можуть розраховувати на ефективне представництво та захист своїх інтересів

У разі, якщо у Вас виникли питання щодо діяльності, податкового супроводу фізичної особи-власника КІК, звертайтеся за формою швидкого зв'язку :

Ваше ім'я (обов'язково)

Ваш email (обов'язково)

Ваш номер телефону (обов'язково)

Ваше повідомлення

Відправити

Компанія Вікторія

Відображення граф 31–33 Звіту КІК при пільзі 2 млн євро

Призначення граф 31–33 та поріг звільнення (2 млн євро)

Графи 31–33 Звіту про контрольовану іноземну компанію (КІК) містять перелік операцій КІК з певними категоріями нерезидентів (зокрема, з нерезидентами в “низькоподаткових” юрисдикціях, пов’язаними особами-нерезидентами та нерезидентами з визначеними організаційно-правовими формами). Ці дані зазначаються з деталізацією по кожній операції (контрагент, країна, код платника тощо) і слугують податковій для контролю трансфертного ціноутворення (ТЦУ) та діяльності КІК.

Відповідно до підпункту 39^{2.4} Податкового кодексу України (ПКУ), якщо сукупний **дохід КІК не перевищує 2 млн євро** за звітний період, контролююча особа має право не включати прибуток цієї КІК до оподатковуваного доходу (так звана “пільга 2 млн євро”). Простіше кажучи, **прибуток КІК звільняється від оподаткування** в Україні, якщо виконано критерій доходу ≤ 2 млн євро. Однак навіть у таких випадках контролер все одно зобов’язаний подати **Звіт про КІК** і заповнити відповідні розділи для розкриття інформації. Дані граф 31–33, хоча й не впливають прямо на поточне оподаткування “звільненого” КІК, потрібні податковій для майбутнього аналізу. *До прикладу, ДПС отримує додаткову інформацію про “дружні” КІК, про перетікання доходів на офшорні компанії (що зменшує податкові зобов’язання КБВ – фізичної особи резидента), використання інших схем перенесення чи зменшення*

податкового навантаження навіть з країни резидентства КІК

Іншими словами, якщо прибуток КІК зараз не оподатковується, **податковий орган все одно збирає інформацію про її операції для контролю в наступних періодах.**

Обов'язковість заповнення граф 31–33 при звільненні КІК

Спочатку норми ПКУ щодо заповнення граф 31–33 за умов звільнення КІК від оподаткування трактувалися неоднозначно. У **2023 – на початку 2024 року** податкові органи в роз'ясненнях фактично **дозволяли не заповнювати** графи 31–33, якщо застосовується пільга 2 млн євро (така позиція була оприлюднена в базі ЗІР, питання ID 40810, та підтверджена низкою індивідуальних податкових консультацій).

Проте у квітні 2024 року Державна податкова служба змінила підхід. У листі №3/2024 від 17.04.2024 р. (п. 2.6) податкова **чітко зазначила, що ПКУ не містить жодних виключень**, які дозволяли б контролеру не відображати у Звіті інформацію в графах 31–33. Цю позицію підтверджено також низкою ІПК у травні 2024 р. – податківці наголосили, що навіть якщо КІК звільнений від оподаткування, **рядки 31–33 Звіту про КІК підлягають заповненню**. Наведемо цитату з роз'яснення: «*статтею 39² ПКУ не встановлено окремих правил або виключень для контролюючої особи щодо невідображення у Звіті інформації... отже, така інформація підлягає відображенню у відповідних графах Звіту*». Таким чином, станом на 2024–2025 рр. офіційна позиція ДПС однозначна: **контролююча особа повинна заповнювати графи 31–33 Звіту про КІК навіть за наявності “пільгового” статусу КІК.**

Відповідальність за неналежне

відображення інформації

Невиконання вимоги щодо розкриття всіх необхідних відомостей у Звіті про КІК (наприклад, якщо контролер **неповно відобразив операції у графах 31–33**) загрожує суттєвими штрафами. Згідно з п.120.7 ПКУ, передбачено штраф **3% від суми доходу КІК або 25% від скоригованого прибутку КІК (за рік) – залежно від того, що більше**, за кожен випадок не відображення або неправдивого відображення інформації, але не більше 1000 прожиткових мінімумів за кожен такий випадок. У 2025 році максимальний розмір цього штрафу оцінювався приблизно в **3,03 млн грн за кожне порушення**. Отже, **ціна питання дуже висока**, навіть якщо йдеться лише про формальне порушення в заповненні звіту.

Варто зазначити, що наразі, в умовах дії воєнного стану, безпосереднє застосування штрафів **призупинено**. Відповідно до п. 72 підрозд. 10 розд. XX ПКУ (зі змінами, внесеними Законом №4113-IX від 04.12.2024), **не застосовуються штрафні санкції** за КІК-порушення, вчинені в період з 01.01.2022 р. до кінця місяця скасування воєнного стану, **за умови**, що контролююча особа виконає свої обов'язки протягом 6 місяців після завершення воєнного стану. Також на цей період контролер (та посадові особи) звільнений від адміністративної і кримінальної відповідальності за порушення правил КІК. Але після закінчення війни мораторій сплине, і податкова матиме право накладати вищезазначені штрафи. Таким чином, тим, хто скористався пільгою і не заповнив графи 31–33, доведеться **дооформити звіти** протягом пільгового періоду, щоб уникнути багатомільйонних санкцій у майбутньому.

Судова практика та перспективи оскарження

На сьогодні **прямої судової практики** щодо штрафів за невідображення операцій у графах 31–33 Звіту КІК **ще немає**. Правила КІК запрацювали лише з 2022 року і наразі діє

мораторій на штрафи, тож **перші судові спори очікуються після завершення воєнного стану** (коли ДПС почне штрафувати контролерів, які не виправили звіти). Втім, фахівці вже зараз прогнозують, як можна буде захищатися у таких спорах. Одним із ключових аргументів може стати **презумпція правомірності дій платника податків** у разі неоднозначності норм (пп. 4.1.4 ПКУ): сам закон містить принцип, що всі неясності трактуються на користь платника. У нашому випадку є очевидна **неоднозначність трактування вимоги заповнення граф 31–33** – про це свідчить хоча б те, що **позиція податкової змінилася** (спершу дозволяли не заповнювати, згодом заборонили). Таким чином, контролер, який не наводив операції у графах 31–33, посилаючись на офіційні роз'яснення ДПС того часу, може в суді доводити відсутність своєї вини та правомірність своїх дій. Додатково зазначають, що відсутні будь-які збитки для бюджету (оскільки прибуток КІК і так не оподатковувався), а накладення величезного штрафу за суто технічне порушення виглядало б **непропорційним** (принцип співмірності покарання). Отже, у майбутніх спорах суд може взяти до уваги ці обставини та стати на бік платника, якщо той діяв відповідно до тодішніх роз'яснень і не завдав шкоди державі.

Короткі відповіді на ключові питання

- **Чи потрібно відображати операції в графах 31–33, якщо дохід КІК не перевищує 2 млн євро? – Так.** Навіть «звільнений» від оподаткування КІК зобов'язаний заповнити ці графи Звіту. Податкові органи наголошують, що **ПКУ не передбачає виключень**, отже інформація про такі операції **підлягає відображенню**.
- **Чи були роз'яснення щодо незаповнення граф 31–33 раніше? – Так, але позиція змінилась.** Раніше податкова в індивідуальних консультаціях дозволяла не наводити ці дані при виконанні умови пільги. Однак з квітня 2024 р.

ДПС чітко заявила про **обов'язковість** заповнення граф 31–33 навіть для КІК з доходом ≤ 2 млн євро.

- **Чи є законодавчі підстави не заповнювати ці графи? – Ні.** Вимога розкривати інформацію у графах 31–33 встановлена нормами ПКУ, без будь-яких винятків для випадків пільгового оподаткування. Іншими словами, це **прямий обов'язок**, визначений законом, а не просто рекомендація.

Клієнти Компанії Вікторія завжди можуть розраховувати на ефективне представництво та захист своїх інтересів

У разі, якщо у Вас виникли питання щодо діяльності, податкового супроводу фізичної особи-власника КІК, звертайтеся за формою швидкого зв'язку :

Ваше ім'я (обов'язково)
Ваш email (обов'язково)
Ваш номер телефону (обов'язково)
Ваше повідомлення
Відправити

Компанія Вікторія

Графи 31–33 Звіту КІК: призначення, відповідальність

та судова перспектива

1. Для яких фіскальних цілей в Звіті КІК графи 31-33

- якщо пільга 2 млн. євро не застосовується – графи 31–33 Звіту, згідно з ПКУ, призначені для оподаткування доходів контролюючої особи за принципом “витягнутої руки” (очевидна пряма потреба);
- якщо пільга 2 млн. євро застосовується – Інформація про операції КІК потрібна податковій для контролю діяльності КІК в майбутніх періодах, аналізу ТЦУ-ризиків тощо, навіть якщо зараз ці операції не впливають на оподаткування (очевидно, потреба не явна).

2. Розмір відповідальності за неповне відображення інформації у Звіті КІК

- 3% від суми доходу КІК або 25% від скоригованого прибутку КІК (за рік), залежно що більше, але не більше 1000 прожиткових мінімумів за кожен такий факт. Максимальний розмір цього штрафу в 2025 році сягає ~3,03 млн грн за кожне порушення.

3. Воєнний мораторій на відповідальність

- відповідно до п.72 підрозд. 10 розд. XX ПКУ (зміни внесені Законом №4113-IX від 04.12.2024), не застосовуються штрафні санкції за порушення, вчинені з 01.01.2022 до кінця місяця, у якому буде скасовано воєнний стан, за умови що контролююча особа виконає свої обов’язки, передбачені ст.39² ПКУ, протягом 6 місяців після припинення. Також на цей період контролер та його посадові особи звільнені від адміністративної і кримінальної відповідальності за порушення правил КІК

4. Хронологія зміни позиції ДПС щодо обов’язку заповнення граф 31-33

- до квітня 2024 ДПС повідомляла про необов’язковість заповнення граф, якщо застосовується пільга 2 млн. євро («ЗІР» (питання ID 40810), ІПК №806/ІПК/99-00-21-02-03-06 від

03.04.2023; №112/ІПК/99-00-24-03-03 від 08.01.2024; №772/ІПК/11-28-23-09 від 16.02.2024; №731/ІПК/99-00-21-02-03 від 14.02.2024; №1715/ІПК/99-00-24-03-03 від 01.04.2024);
– з квітня 2024 ДПС оприлюднено лист №3/2024 від 17.04.2024, де у п. 2.6 податківці заявили, що ПКУ не передбачає жодних виключень, які дозволяли б контролеру не відображати у Звіті про КІК інформацію в графах 31-33.

5. Судова практика

– прямої судової практики саме щодо штрафів за графи 31–33 Звіту КІК поки що немає, адже: (а) правила КІК є новелою (діють з 2022 р.), (б) на період воєнного стану діє мораторій на застосування штрафів. Очікується, що перші такі спори можуть з'явитися після завершення війни, коли ДПС почне штрафувати тих контролерів, хто не виправить звіти протягом пільгових 6 місяців.

6. Обґрунтування позиції в суді щодо відсутності обов'язку заповнення гр. 31-33

– презумпція правомірності рішення платника податків. ПКУ містить фундаментальний принцип, згідно з яким у разі, якщо норма закону припускає неоднозначне трактування прав та обов'язків платників або контролюючих органів, рішення приймається на користь платника податків (пп.4.1.4 ПКУ)

У нашому випадку очевидна неоднозначність у трактуванні вимоги заповнення граф 31–33 за умов звільнення: сама ДПС протягом 2023 – початку 2024 р. трактувала норми ПКУ в один спосіб (дозволяла не заповнювати), а у квітні 2024 р. – інакше. Це класичний приклад нормативної невизначеності.

– дотримання ІПК. Навіть за відсутності прямої ІПК, платник може вказати, що його дії відповідали офіційній позиції податкової на той час, опублікованій у базі ЗІР та листах.

– відсутність складу правопорушення. Штраф за 120.7 ПКУ є фінансовою санкцією, що накладається без доведення “вини” в класичному розумінні, проте принцип вини в податкових правопорушеннях все ж враховується (ст.109 ПКУ). Вина платника полягає у невиконанні чи неналежному виконанні обов'язків. Тут

же контролер виконав свій обов'язок (подав звіт) і мав підстави вважати, що заповнив його правильно. Суспільно небезпечні наслідки відсутні – податок не занижено, держава не зазнала збитків.

– співмірність (пропорційність) санкції. Принцип верховенства права вимагає, щоб санкція була пропорційною порушенню. У нашому випадку потенційний штраф є вкрай великим (до кількох мільйонів гривень), тоді як порушення – суто формальне. В практиці ЄСПЛ надмірно суворі штрафи за незначні провини можуть розглядатися як порушення ст.1 Першого протоколу (непропорційне втручання в майнові права).

У даній ситуації відсутні недорахування бюджету, тому накладення максимального штрафу за чисто технічну прогалину суперечить цілям податкових санкцій (які за задумом повинні стимулювати сплату податків). Цей аргумент доповнює основні, підкреслюючи несправедливість покарання.

– з логіки Податкового кодексу інформація граф 31-33 в цілях оподаткування використовується лише у взаємозв'язку з пп. 39-2.3.2.4 ПКУ. Тобто, якщо би не було пільги, то прибуток КІК міг би бути перерахованим за правилами «витягнутої руки».

7. Воєнний стан і виконання обов'язків у відстрочений строк

– контролююча особа має законне право скористатися пільговим періодом і подати уточнюючий повний Звіт про КІК протягом 6 місяців після завершення воєнного стану без штрафів. Якщо платник це зробить – наприклад, доповнить раніше поданий звіт інформацією про операції – то згідно з п.72 підрозд.10 розд. XX ПКУ штрафи взагалі не можуть бути накладені.

8. Як ДПС може виявити те, що КІК не відобразив інформацію в гр. 31-33

– джерела офіційної інформації, яка отримується автоматично податковим органом (CRS, FATCA, CbC тощо) не розкриває суті операції, в т.ч. контрагентів;

– можливості двостороннього обміну податковою інформацією. Україна є учасницею Конвенції про взаємну адміністративну допомогу в податкових справах (OECD/Council of Europe), яка

набула чинності для нас у 2009 році (ратифікована Законом №677-VI від 17.12.2008, протокол до неї – Законом №21-VII від 11.01.2013). Однак, така податкова інформація обмежується у загальному випадку лише фінансовою звітністю іноземної компанії, реєстраційною інформацією, а не розкриттям суті операцій.

– у разі цілеспрямованого запиту в порядку кримінальних проваджень. Це, своєю чергою, імовірно лише у випадку якщо контролююча особа ухилилась від сплати податків дотно до КІК і дуже малоймовірно, якщо особа застосовувала підставно пільгу щодо невключення доходів через недосягнення порогу 2 млн. євро.

Клієнти Компанії Вікторія завжди можуть розраховувати на ефективне представництво та захист своїх інтересів

У разі, якщо у Вас виникли питання щодо діяльності, податкового супроводу фізичної особи-власника КІК, звертайтеся за формою швидкого зв'язку :

Ваше ім'я (обов'язково)

Ваш email (обов'язково)

Ваш номер телефону (обов'язково)

Ваше повідомлення

Відправити

Компанія Вікторія

Штрафи за порушення правил КІК в Україні (станом на 2025 рік)

Контрольовані іноземні компанії (КІК) – це нова для України концепція податкового контролю, впроваджена у Податковий кодекс у межах плану BEPS з 2022 року. Від українських резидентів-власників КІК вимагається належним чином звітувати про такі компанії та їхні прибутки. За невиконання цих вимог передбачені **суттєві штрафні санкції**, які зросли у 2025 році через підвищення прожиткового мінімуму. Хоча на час воєнного стану діє **тимчасове звільнення від штрафів**, обов'язок подати всі необхідні повідомлення і звіти не зникає. Нижче наведено аналіз актуальних штрафів, останніх змін законодавства у сфері КІК, таблиці порушень із сумами штрафів (2024 vs 2025) та ключові висновки щодо ризиків для платників податків.

Актуальні штрафи за порушення правил КІК (2025)

На 2025 рік Податковий кодекс України встановлює такі основні штрафи за порушення порядку повідомлення та звітування про КІК:

- **Неподання повідомлення про КІК.** Якщо контролююча особа не повідомила податковий орган про набуття або втрату частки в іноземній юридичній особі чи про початок або припинення фактичного контролю протягом встановленого строку (60 днів), накладається штраф у *300 розмірів прожиткового мінімуму (ПМ)* за кожний такий випадок. Станом на 2025 рік це близько **908 400 грн** (проти ~876 тис. грн у 2024 році).
- **Неподання звіту про КІК.** За неподачу річного Звіту про

КІК контролером передбачено штраф у 100 розмірів ПМ. У 2025 році це становить приблизно **302 800 грн**. Штраф накладається за кожен не поданий звіт (фізичні особи подають у складі декларації про доходи, юрособи – у складі декларації з прибутку).

- **Несвоєчасне подання звіту про КІК.** У разі запізнення з подачею Звіту діє штраф 1 розмір ПМ за кожен день прострочення. Таким чином, за кожен день запізнення у 2025 році нараховується **3 028 грн** штрафу, але загальна сума штрафу не може перевищувати 50 ПМ (тобто максимум **151 400 грн** за весь період прострочення).
- **Подання недостовірної/неповної інформації у звіті (невідображення КІК).** Якщо контролер у поданому звіті не розкрив інформацію про наявну у нього КІК або не відобразив обов'язкові відомості про неї, застосовується штраф у розмірі 3% суми доходу КІК або 25% скоригованого прибутку КІК (за відповідний рік) – **залежно від того, яка величина більша**. Такий штраф обмежений верхньою межею 1000 розмірів ПМ за кожен факт невідображення. Отже, максимальна сума цього штрафу в 2025 році може сягати приблизно **3,028 млн грн** за кожне порушення, якщо йдеться про значні нерозкриті прибутки КІК.

Примітка: Сплата зазначених штрафів **не звільняє** платника від необхідності подати відповідні КІК-звіти та документи. Ба більше, у випадку, коли контролер після накладення штрафу так і не подає звіт протягом 30 днів після граничного строку сплати штрафу, передбачена додаткова санкція – 5 ПМ за кожен день (максимум 300 ПМ) прострочення. Однак цей випадок на практиці зустрічається рідко, адже платник зазвичай подає звіт ще до застосування такого крайнього заходу.

Законодавчі зміни у сфері КІК, що набрали чинності у 2025 році

2024–2025 роки ознаменувалися важливими змінами у регулюванні КІК:

- **Тимчасове зупинення штрафів на період війни.** У 2024 році було прийнято два закони (№3706-IX та №4113-IX), якими на період воєнного стану переглянуто питання відповідальності за порушення правил КІК. Згідно з останніми змінами, **не застосовуються штрафні санкції** за порушення, вчинені з 01.01.2022 і протягом дії воєнного стану, за умови що контролююча особа виконає всі свої обов'язки (подасть повідомлення та звіти) протягом **6 місяців після припинення/скасування воєнного стану**. Фактично йдеться про відстрочення штрафів, а не їх повне скасування – після закінчення війни у контролерів буде півроку на подання звітності, інакше штрафи будуть накладені. Важливо, що Закон №4113-IX прямо звільнив контролерів КІК також від **адміністративної та кримінальної відповідальності** за несвоєчасне звітування в цей період. Таким чином, у 2025 році (поки триває воєнний стан) податкова не штрафуватиме за неподання/затримку звітів КІК, проте всі факти порушень фіксуються і можуть бути санкціоновані після війни.
- **Зміни методології розрахунку прибутку КІК.** Законом №3706-IX (діє з 01.07.2024) було уточнено порядок визначення *скоригованого прибутку* контрольованих іноземних компаній, що підлягає оподаткуванню в Україні. Зокрема, оновлено правила врахування витрат КІК на сплату процентів за борговими зобов'язаннями при розрахунку її прибутку. Це впливає на базу оподаткування КІК та, відповідно, на суму податку, яку має сплатити контролер в Україні (або суму прибутку, звільнену від оподаткування). Метою змін було зблизити українські правила з міжнародними та запобігти штучному завищенню

витрат КІК для мінімізації оподатковуваного прибутку.

- **Удосконалення визначення контролю та пов'язаності.** Законом №3813-IX (чинний з 01.01.2025) внесено зміни в критерії пов'язаності осіб для податкових цілей, що опосередковано впливає і на правила КІК. Зокрема, було збільшено з 20% до 25% нижню межу частки володіння корпоративними правами кожної особи в наступній юридичній особі по ланцюгу для визнання таких осіб пов'язаними. Це означає, що при багатоетапних структурних ланцюгах власності тепер потрібно мати більшу частку на кожному рівні, аби особи вважалися пов'язаними (незалежно від перемноження часток). Дане нововведення може впливати на визначення факту контролю над іноземною компанією в складних структурах, підвищуючи поріг впливу.

Інші зміни: Із 2025 року також оновлено перелік держав (територій) з низьким оподаткуванням та критерії його формування. Хоч це стосується насамперед трансфертного ціноутворення, непрямо такий крок впливає й на оподаткування КІК, оскільки юрисдикція реєстрації КІК може визначати пільгові режими чи звільнення від оподаткування прибутку КІК в Україні. Крім того, – операції з подібними контрагентами підлягають відображенню в звітності КІК в узагальненому вигляді.

Загалом, тенденція законодавства – **уточнення та посилення правил КІК** з урахуванням міжнародних стандартів, без відміни самих норм.

Таблиця основних порушень та штрафів (статті ПКУ, суми)

Наведемо узагальнену таблицю видів порушень правил КІК, відповідних норм Податкового кодексу України та розмірів

штрафів, передбачених станом на 2025 рік:

Вид порушення	Норма ПКУ	Сума штрафу (2025)	Примітки
Неподання повідомлення про КІК (неповідомлення про набуття/відчуження частки або встановлення/припинення контролю у 60-денний строк)	Обов'язок: п.п. 39 ^{2.5.5} ст.39 ² ; Штраф: п.120.7 ст.120 (абз. 4)	300 ПМ (≈908 400 грн) за кожний випадок	Найбільший штраф серед КІК-порушень. ПМ – прожитковий мінімум для працездатної особи на 01.01 звітного року. На час воєнного стану штраф не застосовується за умови подання повідомлення після його завершення.
Неподання звіту про КІК (річного звіту контролера про прибутки КІК)	Обов'язок: ст.39 ² ПКУ (п.п. 39 ^{2.5.2}); Штраф: п.120.7 ст.120 (абз. 1)	100 ПМ (≈302 800 грн) за кожен не поданий звіт	Звіт про КІК подається щорічно (фізособами до 1 травня, юрособами – разом зі декларацією з прибутку). На період війни штрафи за неподання звітів відстрочені за умови подачі протягом 6 місяців після війни.

Вид порушення	Норма ПКУ	Сума штрафу (2025)	Примітки
Несвоєчасне подання звіту про КІК (прострочення крайнього терміну)	Штраф: п.120.7 ст.120 (абз. 2)	1 ПМ за кожен день прострочення (≈3 028 грн/день), але не більше 50 ПМ (≈151 400 грн загалом)	Штраф рахується за кожний календарний день запізнення. Максимальний період нарахування – 50 днів. Якщо звіт подано із запізненням добровільно, штраф застосовується тільки за дні прострочення. При виявленні факту неподання податковою самотійно можливе накладення також штрафу як за <i>неподання звіту</i>.

Вид порушення	Норма ПКУ	Сума штрафу (2025)	Примітки
Подання недостовірних/неповних відомостей у звіті (невідображення контролером інформації про КІК або її прибутку)	Штраф: п.120.7 ст.120 (абз. 3)	3% від доходу КІК або 25% від прибутку КІК, що не задекларовані, <i>whichever is greater</i> , але не більше 1000 ПМ (≈3 028 000 грн)	Процентний штраф застосовується за кожен випадок незадекларованої КІК чи її показників у звіті. Обчислюється від суми прихованого доходу/прибутку за рік. Обмеження у 1000 ПМ встановлює граничний розмір санкції за одне порушення.

Примітка: Прожитковий мінімум (ПМ) для працездатних осіб встановлено в Законі про Держбюджет: на 1 січня 2024 року він становив 2920 грн, а на 1 січня 2025 року – 3028 грн. Всі штрафи, визначені у ПКУ в розмірах ПМ, прив'язані до розміру ПМ на початок відповідного звітного року. Тому з 2024 по 2025 рік відбулося збільшення абсолютних сум штрафів приблизно на 3.7%. Нижче наведено порівняння ключових штрафів 2024 vs 2025.

Порівняння розмірів штрафів: 2024 vs 2025

Для наочності наведемо порівняльну таблицю сум штрафів за порушення правил КІК у 2024 році та у 2025 році (з урахуванням змін розміру прожиткового мінімуму):

Порушення	Штраф (2024)	Штраф (2025)
Неподання повідомлення про КІК	300 ПМ = 876 000 грн	300 ПМ = 908 400 грн
Неподання звіту про КІК	100 ПМ = 292 000 грн	100 ПМ = 302 800 грн
Несвоєчасне подання звіту (за добу)	1 ПМ = 2 920 грн	1 ПМ = 3 028 грн
Несвоєчасне подання звіту (максимум)	50 ПМ = 146 000 грн (за 50 днів)	50 ПМ = 151 400 грн (за 50 днів)
Подання недостовірної інформації у звіті (максимум)	1000 ПМ = 2 920 000 грн	1000 ПМ = 3 028 000 грн

У 2025 році прожитковий мінімум на 1 січня зріс на 108 грн, що й зумовило пропорційне збільшення штрафів. Жодних інших змін у розмірах санкцій (тобто кількості ПМ, визначених у кодексі) законодавець не вносив. Таким чином, з точки зору норм Податкового кодексу, штрафні санкції за правилами КІК у 2025 р. залишилися такими ж, як і в 2024 р., відрізняючись лише величиною у гривневому еквіваленті.

Висновки та оцінка ризиків

Ризики для платників податків. Режим КІК передбачає **високі штрафи**, що можуть обчислюватися сотнями тисяч і навіть мільйонами гривень. Це створює істотні ризики для українських резидентів, які мають іноземні компанії, особливо у випадку ігнорування вимог звітування. Наразі, у 2025 році, через дію воєнного стану, пряме штрафування порушників *призупинено*. Однак це не означає прощення порушень – податкові органи фіксують кожен випадок несвоєчасного звіту чи ненадісланого повідомлення. Більше того, Державна податкова служба вже зараз збирає податкову інформацію про КІК і враховує її для майбутніх перевірок; фактично податківці **виявляють**

контролерів, які не виконали свій обов'язок звітування. Це означає, що після завершення війни багато платників можуть одразу опинитися під прицілом перевірок з питань КІК. **Накопичений обсяг роботи** – подання звітів одразу за кілька років (2022–2024) у відведений 6-місячний період – створює додатковий операційний ризик помилок або пропуску строків. Таким чином, **проактивне виконання обов'язків** (навіть попри відтермінування штрафів) є найкращою стратегією для мінімізації майбутніх санкцій.

Тенденції регулювання КІК. Аналіз змін законодавства свідчить, що Україна не відмовляється від впроваджених правил КІК, а навпаки – **удосконалює та уточнює** їх. Підвищення порогів пов'язаності, зміни в обчисленні прибутку КІК, оновлення списків юрисдикцій – усе це кроки, спрямовані на приведення українських правил у відповідність до міжнародних стандартів і на усунення прогалин. Одночасно держава чітко дає зрозуміти, що **після стабілізації ситуації** податковий контроль за КІК буде повноцінно реалізований. Фінансові санкції залишаються дуже значними, що має стримуючий ефект та спонукає до добровільного розкриття інформації. Відсутність штрафів під час війни – це радше жест підтримки бізнесу в кризових умовах, *але не сигнал про поблажливість*. У майбутньому, ймовірно, можна очікувати подальшого розвитку підзаконних актів, роз'яснень від ДПС і удосконалення практики застосування правил КІК, але не пом'якшення відповідальності. Українським власникам іноземних активів варто вже зараз подбати про **податкову прозорість** своїх КІК, аби уникнути удару штрафних санкцій у повоєнний період.

Клієнти Компанії Вікторія завжди можуть розраховувати на ефективне представництво та захист своїх інтересів

У разі, якщо у Вас виникли питання щодо діяльності, податкового супроводу фізичної особи-власника КІК, звертайтеся
 за формою швидкого зв'язку :

Ваше ім'я (обов'язково)

Ваш email (обов'язково)

Ваш номер телефону (обов'язково)

Ваше повідомлення

Відправити

Компанія Вікторія

Вплив операцій КІК з нерезидентами з переліку КМУ на оподаткування контролера

Національне законодавство вимагає, щоб у Звіті про контрольовані іноземні компанії (КІК) контролююча особа окремо відобразила всі операції КІК з певними категоріями нерезидентів. Зокрема, у звіті (графи 31–33 форми) наводяться **переліки операцій КІК з:** а) нерезидентами, зареєстрованими в державах (територіях) із затвердженого Кабміном переліку низькоподаткових юрисдикцій (відповідно до пп. 39.2.1.2 ПКУ); б) нерезидентами – **пов'язаними особами**; в) нерезидентами, чия **організаційно-правова форма** включена до окремого переліку Кабміну. Важливо, що відображаються **усі без винятку** такі операції, із зазначенням найменування контрагента, країни реєстрації, коду країни та податкового номера контрагента, але **без зазначення сум** цих операцій.

Навіть якщо прибуток КІК звільнений від оподаткування (наприклад, при виконанні умов про активні доходи), контролер **зобов'язаний заповнити** графи 31–33 – це підтверджено

податковою службою у інформаційному листі №3/2024 від 17.04.2024. Ненадання цієї інформації вважається порушенням і тягне штраф за п. 120.7 ПКУ.

Проаналізуємо вплив на розрахунок скоригованого прибутку КІК.

Скоригований прибуток КІК – це база, з якої обчислюється податок в Україні, як правило, визначається на підставі фінансової звітності КІК з певними коригуваннями (врахуванням особливостей) за ст. 39-2 ПКУ. Сам по собі факт проведення операцій з нерезидентами із «кабмінівського» переліку низькоподаткових юрисдикцій **не означає автоматичного збільшення** скоригованого прибутку. Закон не містить норм, які б **прямо додавали суму таких операцій** до прибутку КІК – до того ж у звіті ці операції відображаються описово, без сумових показників. Отже, на етапі розрахунку скоригованого прибутку контролююча особа **не збільшує його лише через наявність таких операцій**.

Водночас **податкова може проаналізувати вплив цих операцій** на прибуток КІК у ході перевірки. Якщо з'ясується, що за допомогою платежів на користь компаній у перелічених низькоподаткових юрисдикціях КІК штучно зменшила свій прибуток (наприклад, шляхом завищених витрат, перерахованих на офшор), податкова може поставити під сумнів обґрунтованість таких витрат. В українському податковому законодавстві діє принцип «ділової мети» та **імператив трансфертного ціноутворення**, за якими витрати без реальної економічної причини або не на ринкових умовах можуть бути вилучені з витрат при оподаткуванні. За аналогією, при оподаткуванні прибутку КІК податковий орган може вимагати довести, що операції з контрагентами у низькоподаткових юрисдикціях мали ділову мету і ринкові ціни. Якщо ні – **фіскальний підхід** може полягати у **коригуванні (збільшенні) прибутку КІК** на суму невиправданих витрат, перерахованих у такі юрисдикції. Хоча прямих норм про порядок такого коригування прибутку КІК наразі немає, **податкові консультанти очікують** саме такого підходу від ДПС при аналізі звітів КІК. Таким чином, опосередковано операції з

компаніями із «чорного списку» **можуть вплинути** на розмір скоригованого прибутку – але лише в результаті перевірки та донарахувань, а не автоматично при поданні звіту.

Проаналізуємо також вплив інформації про низькоподаткові операції на оподатковуваний дохід контролера.

В Україні контролююча особа включає до свого оподаткованого доходу частину скоригованого прибутку КІК (пропорційно своїй частці володіння) і сплачує з нього податок на прибуток (для юросіб) або ПДФО (для фізосіб). Тому будь-яке **збільшення скоригованого прибутку КІК** безпосередньо означатиме збільшення оподаткованого доходу контролера. Якщо, наприклад, ДПС у ході перевірки виключить зі складу витрат КІК платежі на адресу компаній у низькоподаткових юрисдикціях (через відсутність належного обґрунтування), прибуток КІК для цілей оподаткування в Україні зросте, і відповідно **контролер муситиме додатково оподаткувати цей приріст (принаймні, так вважають податківці поза очі)**. Водночас якщо жодних порушень не виявлено і скоригований прибуток визначено правильно, то сама по собі наявність операцій з нерезидентами із переліку КМУ **не збільшує** базу оподаткування контролера. Інакше кажучи, для контролера важливим є сумарний прибуток КІК (та частка пасивних доходів, критерії звільнення тощо), а не географія контрагентів; але географія може стати тригером для податкового аналізу коректності визначення цього прибутку.

Використання цієї інформації податковими органами – що очікувати?

Державна податкова служба збирає детальні відомості про операції КІК з пов'язаними особами та компаніями у специфічних юрисдикціях **з метою контролю та аналізу**. У самому Законі прямо зазначено, що розкриття цих даних забезпечує належний процес **адміністрування правил КІК**. Податкова використовує інформацію з граф 31–33 Звіту про КІК для **оцінки ризиків ухилення** від оподаткування: зокрема, для виявлення можливих схем виведення прибутків у низькоподаткові країни. Якщо КІК здійснювала

значні платежі компаніям з «офшорного» переліку, це, імовірно, приверне увагу контролерів під час камеральної чи виїзної перевірки. ДПС може запросити додаткові пояснення чи документи щодо характеру таких операцій, перевірити дотримання принципу «витягнутої руки» (ринкових цін) у розрахунках із цими контрагентами, а також зіставити ці дані з інформацією щодо діяльності інших компаній контролера (чи не було подібних операцій між КІК та українськими підприємствами того ж власника тощо). Таким чином, переліки операцій із нерезидентами з **переліку КМУ №1045** (низькоподаткові юрисдикції) та **№480** (особливі організаційно-правові форми) слугують для податкової індикатором потенційно ризикових транзакцій. У разі виявлення порушень за їх допомогою податкова може здійснити донарахування податкових зобов'язань контролеру.

Приклади та роз'яснення на практиці.

Податкова служба вже надала низку роз'яснень щодо заповнення граф 31–33 та використання цієї інформації. Зокрема, в **Інформаційному листі ДПС №3/2024** (квітень 2024 р.) прямо зазначено, що заповнення показників про операції з нерезидентами у звіті КІК – обов'язкове навіть для КІК, чий прибуток звільнений від оподаткування, оскільки це необхідно для ефективного адміністрування правил КІК. Податкова підкреслила, що відсутні правові підстави не показувати ці дані, і нагадала про штрафні санкції за їх ненадання. Також індивідуальними податковими консультаціями (ІПК) підтверджено, що у графах 31–33 потрібно відображати всі відповідні операції саме тієї КІК, щодо якої подається звіт (незалежно від того, пов'язані вони з Україною чи ні). Наприклад, в ІПК від 09.09.2024 р. №4370/ІПК/99-00-24-03 податкова роз'яснила, які саме відомості слід зазначати в цих графах, перелічивши вимоги до заповнення (найменування нерезидента, країна, код тощо). **Судова практика** з питань застосування правил КІК наразі формується (оскільки перші звіти подано лише у 2023–2024 роках), проте наявні роз'яснення ДПС та консультації експертів

свідчать про фіскальний підхід до контролю за операціями КІК з «низькоподатковими» нерезидентами. Контролюючим особам варто уважно ставитися до цих вимог: показувати всі потрібні операції у звіті та заздалегідь готувати обґрунтування їх господарської необхідності і відповідності ринковому рівню цін, щоб у разі податкової перевірки захистити розрахунок прибутку КІК від можливих донарахувань.

Висновок: Включення до Звіту про КІК інформації про операції з нерезидентами, зареєстрованими у державах із «офшорного» переліку КМУ, саме по собі все ще **не змінює автоматично** суму оподатковуваного прибутку КІК чи доходу контролера. Однак ця інформація є цінним інструментом для податкової служби – вона використовується для моніторингу та перевірок і може стати підставою для **коригування (збільшення) прибутку КІК** у разі виявлення схем мінімізації податків. Тобто, операції з компаніями у країнах із затвердженого переліку самі по собі не додають податку, але привертають увагу ДПС. Якщо такі операції виявляться необґрунтованими або проведеними не на ринкових умовах, їх наслідки можуть бути виключені з витрат КІК, що призведе до збільшення скоригованого прибутку і, відповідно, до зростання оподатковуваного доходу контролера в Україні. Податкова служба вже акцентує на неухильному декларуванні цих відомостей та готова застосувати санкції за їх ігнорування. Таким чином, контролерам КІК слід не лише виконувати формальний обов'язок декларування таких операцій, але й бути готовими обґрунтувати їх економічну доцільність під час податкового контролю.

Клієнти Компанії Вікторія завжди можуть розраховувати на ефективне представництво та захист своїх інтересів

У разі, якщо у Вас виникли питання щодо діяльності, податкового супроводу фізичної особи-власника КІК, звертайтеся
 за формою швидкого зв'язку :

Ваше ім'я (обов'язково)

Ваш email (обов'язково)

Ваш номер телефону (обов'язково)

Ваше повідомлення

Відправити

Компанія Вікторія